

УДК 005.953

Дурман Микола Олександрович

доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
кандидат технічних наук, доцент

Тохтарова Ільміра Меметівна

доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
кандидат наук з державного управління, доцент

**ВІДКРИТІ ДАНІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ**

Анотація. У статті розглянуто принципи відкритості інформації про діяльність органів публічної влади, нормативно-правову базу використання наборів відкритих даних, показано приклади використання таких даних на державному, регіональному й місцевому рівнях.

Ключові слова: відкритість влади, електронне урядування, набори відкритих даних, відкритий бюджет.

Дурман Н.А., Тохтарова И.М. Открытые данные как инструмент информационного обеспечения прозрачности публичной власти

Аннотация. В статье рассмотрено принципы открытости информации о деятельности органов публичной власти, нормативно-правовую базу использования наборов открытых данных, показаны примеры использования таких данных на государственном, региональном и местном уровнях.

Ключевые слова: открытость власти, электронное правительство, наборы открытых данных, открытый бюджет.

Durman N.A., Tochtarova I.M. Open data as an instrument for informational transparency of public authorities

Annotation. The article considers the principles of openness of information on the activities of public authorities, the legal framework for the use of open data sets, shows examples of the use of such data at the state, regional and local levels.

Keywords: openness of authority, e-government, sets of open data, open budget.

Постановлення проблеми у загальному вигляді. Однією з необхідних передумов сталого демократичного розвитку є прозора й відкрита влада. Вона є запорукою здійснення ефективної політики, що спроможна створити реальний громадянський контроль, забезпечити права людини та громадянина, зміцнити довіру громадян до влади.

Формування такої політики є однією з вимог створення інформаційного суспільства, де головною рушійною силою має стати не промислове виробництво, а виробництво інформації та знань.

В Україні навіть більше ніж в європейських країнах існує потреба забезпечення права на доступ до інформації, якою володіють органи державної влади, тобто право на доступ до публічної інформації. Для того щоб демократичне суспільство відповідало принципам демократичності, його члени повинні мати доступ до інформації, яка має вплив на процеси ухвалення рішень або вирішення питань, безпосередньо пов'язаних з їхніми інтересами.

Право на доступ до інформації є конституційним правом людини, що передбачене й гарантоване статтею 34 Конституції України [1], а саме право кожного на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб на свій вибір.

Однак декларування публічності й відкритості влади насправді не вирішує проблеми відкритості та прозорості влади, хоча і є одним із напрямків демократичного розвитку України та впровадження європейських принципів діяльності органів влади і цивілізованих норм політичної культури. Тому ситуація в Україні з відкритістю та прозорістю влади поки що далека від усталених норм розвинутих демократичних країн, і як результат – наявна низька довіра з боку міжнародної спільноти та інвесторів.

З одного боку, органи державної влади й органи місцевого самоврядування у своїй діяльності мусять керуватися Конституцією України та іншими підзаконними актами в ухваленні своєї політики. З іншого боку, вони ухвалюють рішення та здійснюють свою політику від імені громадян, що робить їх діяльність підзвітною перед цими громадянами [2]. Таким чином, держава забезпечує доступ громадян до публічної інформації в пасивний та активний спосіб, що передбачає не лише публікування та

поширення інформації про діяльність органів державної влади, але й надання громадянам публічної інформації на їхні запити. Наразі закони про доступ до публічної інформації створено майже в усіх державах Європейського Союзу, окрім Кіпру, Мальти та Люксембургу, де на практиці вже надано доступ до урядової інформації для громадськості в пасивний та активний спосіб.

Українська держава впроваджує європейські стандарти відкритості і прозорості в роботі органів державної влади. Важливим кроком на цьому шляху стало ухвалення Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI [3].

Забезпечення прозорості доступу до публічної інформації не можливо уявити без застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). В останні десятиліття ХХ століття ІКТ стали таким каталізатором радикальних змін у житті суспільства, змінюючи традиційні уявлення про політичні та культурні цінності. У результаті цих глобальних змін відбувається поступальний рух до інформаційного суспільства, де визначна роль належить інформації та знанням. Своєю чергою інформаційне суспільство трансформує сучасну політичну реальність й управлінський процес через зміну їх ролі та функцій.

Україна, прагнучи долучитися до європейської культури урядування, не може ігнорувати магістрального напрямку адміністративного реформування країн Європейської спільноти, світового досвіду в цій сфері. Однак при цьому слід зауважити, що багаторічний досвід світових реформ дав не тільки позитивні результати, а й негативні, а приватний сектор не завжди демонструє сучасний рівень сервісу, якості та високу ефективність.

Державне управління було й залишається політичним процесом досягнення громадського консенсусу, примирення цінностей, що взаємно конфліктують, – свободи й рівності, справедливості й ефективності тощо. Через це надання вільного доступу до публічної інформації описується політичними термінами [4].

Тому спочатку на рівні держави з урахуванням національних інтересів та можливостей їх реалізації владою потрібно сформулювати політичні цілі. Потім виписуються завдання, виконання яких вимагає ухвалення управлінських рішень керівниками державних установ і організацій або надання певних державних послуг (зокрема й інформаційних) громадянам, бізнесу, іншим державним організаціям та установам. Саме тому актуальним залишаються питання пошуку ефективних інструментів формування відкритої та прозорої влади в контексті сучасних трансформаційних процесів і наявних можливостей ІКТ.

Одним із таких інструментів має стати електронне урядування [5], що забезпечує нові форми комунікації між громадянами, бізнесом і владою, безперешкодний доступ до публічної інформації та сприяє участі громадян у виробленні й упровадженні державної політики. Сучасна держава вже не має управляти суспільством з позицій командно-адміністративної системи, а має надавати йому послуги як звичайна бізнес-організація. Громадяни є не прохачами у відносинах з органами публічної влади, а споживачами державних інформаційних послуг та державних інформаційних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі дослідженням сутності інформаційного суспільства займаються такі науковці, як А. Арестова [6], В. Гурковський [7], О. Кукшинова, О. Скляренко, Ю. Турченко та інші.

В українській науці «Державне управління» окремі теоретичні та практичні аспекти формування інформаційного суспільства, відкритості публічної влади та відповідного підвищення ефективності управління розглядали Н. Грицяк, І. Лопушинський, Н. Нижник [8], О. Маруженко [9] та інші. Ці автори відзначають, що держава в особі своїх органів й організацій залишається водночас виробником і найбільшим споживачем інформації. Таким чином, сучасні інформаційні технології відіграють дедалі важливішу роль у системі державного управління не тільки розвинутих країн, але й

держави України. Якщо до кінця 80-х рр. минулого століття уряди використовували такі технології для задоволення внутрішніх потреб та управлінських цілей, то стрімке поширення Інтернету та глобальної мережі стало базисом для зміни пріоритетів з внутрішніх управлінських потреб на зовнішні – зв'язки з громадськістю. Інтернет поступово перетворився на економічно ефективну, зорієнтовану на користувача платформу для службовців, які отримали можливість спілкуватися безпосередньо з громадянами та поширювати значні масиви інформації серед громадськості.

Проблемам відкритості влади різним аспектам доступу до публічної інформації, а також питання застосування сучасних інформаційних технологій у державному управлінні досліджували О. Кормілецький [11], О. Половцев [12], А. Лисицький [13], С. Чукут та інші. В їх дослідженнях трансформація державного управління з метою пристосування його до вимог інформаційного суспільства та інформаційної ери заснована на інформаційних технологіях, що прискорюють процес ухвалення рішень і створюють механізм ефективного консультування громадськості щодо державної політики, окреслюють нові канали надання громадянам інформації та послуг. Цей процес змінює підходи до механізмів управління, переорієнтовує його й поступово трансформує базисні принципи для забезпечення широкої участі громадян в обговоренні та ухваленні державних рішень.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Надання інформації про діяльність органів публічної влади у формі відкритих даних було законодавчо врегульоване лише з 2015 року через ухвалення Закону України № 319-VIII від 09.04.2015 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних» [14], Закон України від 09.04.2015 № 313-VIII «Про внесення змін до статті 28 Бюджетного кодексу України щодо доступу до інформації про бюджетні показники у формі відкритих даних» [15]

та постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. №835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [16]. З того моменту пройшло вже понад 1,5 року, однак аналізу виконання цих нормативно-правових актів органами публічної влади ще не здійснювалося.

Формулювання цілей статті. Зважаючи на сказане вище, метою нашої статті й став аналіз теоретичного та практичного доробку вітчизняних та зарубіжних учених щодо відкритості органів публічної влади (ОПВ), практичної реалізації та виконання положень нормативно-правових актів органами публічної влади, використання інструментарію відкритих даних у поточній діяльності цих органів з метою формування нового ефективного державно-управлінського середовища.

Виклад основного матеріалу. Створення відкритої влади нині є важливим завданням для багатьох країн, але кожна країна досягає цього зі своєю метою: боротьби з корупцією та вдосконалення підзвітності; для посилення взаємодії та партнерства уряду з організаціями громадянського суспільства; щоб зробити владу доступнішою й зрозумілішою для громадян з метою поліпшення надання послуг. Основна ж мета відкритості влади – зміцнення довіри громадськості до ОПВ як необхідної передумови ефективної державної політики.

Важливими чинниками довіри громадян до ОПВ і їх співпраці є: відкритість діяльності цих органів та безпосереднє спілкування посадових осіб з різними соціальними групами; не просто інформування населення про свою роботу, але й пояснення, обґрунтування, залучення громадськості до обговорення діяльності ОПВ і вирішення суспільних проблем; оперативність, достовірність, надійність інформації; уведення таких технологій прозорості роботи, що б дали змогу контролювати владу, легко і доступно отримувати громадянам потрібну інформацію; урахування громадської думки в процесі підготовки й ухвалення рішень з важливих питань суспільно-політичного та

соціально-економічного життя; вільне та об'єктивне висвітлення роботи в ЗМІ тощо.

Основні форми електронної взаємодії влади й суспільства – це розроблення шляхів упровадження електронного урядування як аспекту інформаційного механізму взаємодії ОПВ і громадян та формулювання мотиваційних засад, залучення членів територіальної громади до взаємодії з ОПВ через використання новітніх інформаційних технологій.

Систему взаємодії ОПВ і громадян складають механізми взаємодії (включаючи інструменти такої взаємодії) та інфраструктура взаємодії. Під механізмами взаємодії розуміються конкретні форми, комунікаційні зв'язки, що впливають певним чином на процеси ухвалення управлінських рішень. Одним із найбільш впливових є інформаційний механізм взаємодії. Процес взаємодії громадян і ОПВ пов'язаний насамперед з обміном інформацією. Будь-який аспект цієї взаємодії як потребує різномірної інформації, так і стає її джерелом. Інформування населення про перспективну, поточну діяльність ОПВ і результати такої діяльності може здійснюватися за допомогою:

- 1) оприлюднення в засобах масової інформації проектів рішень;
- 2) складання й видання збірників нормативно-правових актів та їх розповсюдження (зокрема через бібліотеки);
- 3) проведення прес-конференцій та брифінгів;
- 4) висвітлення діяльності органів і посадових осіб публічної влади в засобах масової інформації;
- 5) розміщення інформаційних стендів у місцях найбільшого скупчення громадян (зупинки, центральні площі, ринки тощо);
- 6) розміщення відповідної інформації на офіційних сторінках органів публічної інформації в мережі Інтернет;
- 7) інших не заборонених законодавством способів інформування населення про перспективну, поточну діяльність органів влади [17].

З розвитком інформаційно-комунікаційних технологій оприлюднення інформації про діяльність ОПВ можна значно спростити, використовуючи принципи електронного урядування. У різних країнах використовуються різні моделі е-урядування, але якщо узагальнити досвід у цій сфері, можна виокремити чотири основні моделі – залежно від того, орієнтовані вони на внутрішню організацію чи зовнішню діяльність, і від того, наскільки вони наближаються до ідеї повної реалізації е-уряду [18]:

1. Кібернетичний офіс. Цю модель можна назвати початковою стадією трансформації традиційного уряду на електронний, коли електронне управління переважно фокусується на наданні громадянам електронних послуг. Модель орієнтується на внутрішню діяльність і відбиває найбільш низький рівень розвитку е-уряду.

2. Постбюрократична структура. У цій моделі відбувається інтеграція різних міністерств і відомств до єдиного електронного простору. Модель також орієнтована на внутрішню діяльність, але на відміну від попередньої відбиває вищий рівень розвитку е-уряду.

3. Сервісне агентство. Модель орієнтується на зовнішню діяльність, але відбиває відносно низький рівень розвитку електронного управління й забезпечує надання обмеженої кількості е-послуг.

4. Повністю електронний уряд.

За будь-якої моделі взаємодія громадянина та ОПВ відбувається за допомогою інформації, що оприлюднюється публічно. Однак публічна інформація має свій підвид – інформацію у вигляді відкритих даних. Згідно зі статтею 10¹ Закону України «Про доступ до публічної інформації» [3] це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний і безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання.

Публічна інформація у формі відкритих даних зазвичай поширюється у вигляді наборів даних – електронних документів, що містять відкриті дані та

складаються зі структурованої сукупності однорідних значень (записів), включають поля даних і метадані про них.

Розпорядники інформації згідно з «Положенням Положення про набори даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [16] оприлюднюють у формі відкритих даних набір даних, визначений у переліку наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, згідно з додатком, а також будь-які інші наявні дані, що відповідають визначенню публічної інформації у формі відкритих даних. Розпорядник інформації забезпечує актуальність набору даних через його оновлення не пізніше п'яти робочих днів з дня внесення змін до набору даних.

Відповідно до п. 4 зазначеного Положення набори даних оприлюднюються й регулярно оновлюються розпорядником інформації на його офіційному веб-сайті та на його веб-сторінці на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних [19].

Для громадян система відкритих даних гарантуватиме найвищий рівень прозорості діяльності державних органів і скорочення запитів на інформацію, адже інформація буде завжди під рукою. Крім того, чимало електронних сервісів на основі відкритих даних має з'явитися найближчим часом. Зважаючи на зарубіжний досвід, для українських ІТ-розробників відкриваються необмежені можливості для створення нових електронних сервісів на основі відкритих державних даних. Відсьогодні Уряд буде всіляко підтримувати ІТ-проекти на основі відкритих даних, які спрямовані на українських громадян та український бізнес. Уже зараз Уряд спільно з громадськими організаціями розробив національний веб-портал відкритих державних даних [20].

На сьогодні в актуальному стані перебувають 13505 наборів даних, закріплені за 1383 розпорядниками інформації.

Дані згруповані у 18 категорій (рис. 1), крім того можна здійснювати пошук за найбільш популярними наборами (наприклад, рис. 2а, 2б, 2в).

Рис. 1. Категорії наборів відкритих даних на порталі data.gov.ua

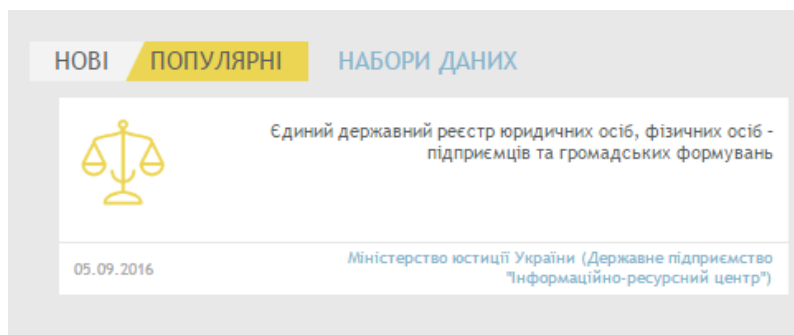

Рис. 2а

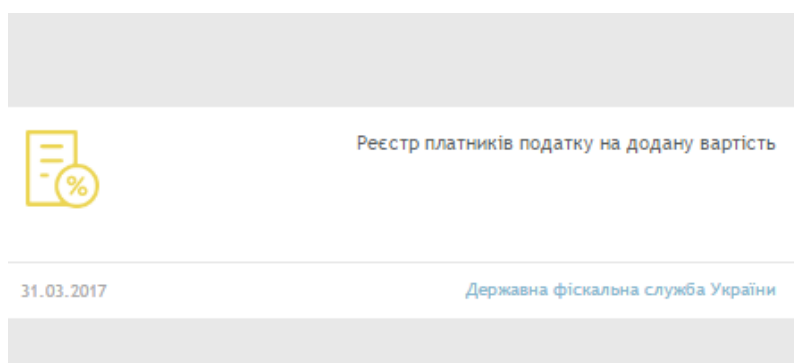

Рис. 2б

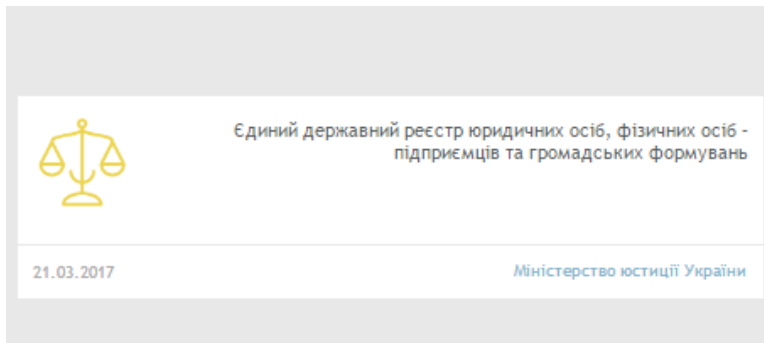

Рис. 2в

Можна також фільтрувати набори за розпорядниками даних. Так, на рис.3. подано вибірку з розпорядників даних у Херсонській області.

Херсон

СОРТУВАТИ за назвою за кількістю наборів даних

Всі Центральний Місцевий

Назва розпорядника інформації	Кількість наборів	Посилання на веб-сайт	Рівень
Виконавчий комітет Херсонської міської ради	249	city.kherson.ua	Місцевий
Херсонське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України	156	www.amc.gov.ua	Місцевий
Головне територіальне управління юстиції у Херсонській області	56	data.gov.ua	Місцевий
Комунальний заклад "Херсонська міська клінічна лікарня ім.Є.Є. Карабелеша"	17	seaclinic.ks.ua	Центральний
Херсонська обласна державна адміністрація	15	khoda.gov.ua	Центральний
Департамент бюджету і фінансів Херсонської міської ради	12	www.city.kherson.ua	Місцевий
Головне управління Державної казначейської служби України у Херсонській області	11	www.treasury.gov.ua	Місцевий
Комунальний заклад "Херсонська міська клінічна лікарня ім. О.С. Лучанського"	10		
Регіональне відділення Фонду державного майна в Херсонській області АР Крим та м. Севастополі	9	www.spfu.gov.ua	Центральний

Рис. 3. Розпорядники наборів відкритих даних Херсонської області

Як бачимо, до трійки найбільш активних розпорядників, що оперують відкритими даними, входять виконавчий комітет Херсонської міської ради (249 наборів), Херсонське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (156 наборів) та Головне територіальне управління юстиції в Херсонській області (56 наборів). Усього від Херсонської області представлено близько 550 наборів відкритих даних.

Ще одним трендом у представленні відкритих даних є їх візуалізація у формі інфографіки. Таким чином, великі набори цифрової інформації подаються у вигляді графіків, діаграм, трендів, що дає можливість пересічному громадянину опрацювати велику кількість інформації у зручній для сприйняття формі.

Наприклад, інформацію про видатки бюджету м. Херсона можна віднайти на відповідній сторінці Херсонської міської ради в розділі «Бюджет» [21] (рис. 4).

Рис. 4а

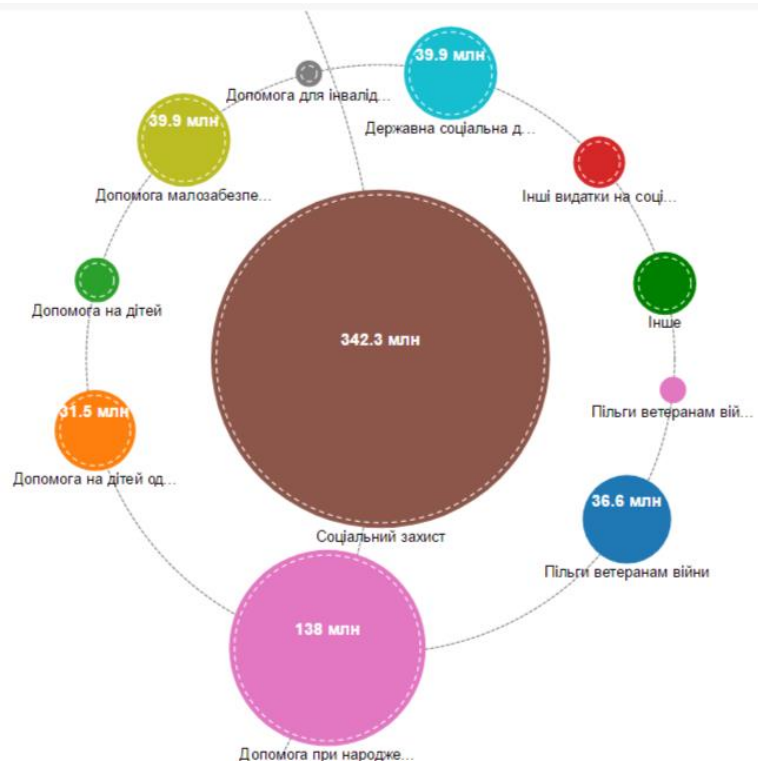

Рис. 46

Проте поки що можна простежити лише видаткову частину бюджету й максимум до трьох рівнів. Хоча в розвинених країнах світу можна отримати набагато більше інформації (наприклад, договори на виконання робіт, графік їх проведення, акти прийняття в експлуатацію об'єктів і навіть фото виконаних робіт, якщо це можливо). Причому оприлюднення відкритих даних там відбувається практично в реальному часі (із затримкою в 1-2 дні).

У м. Херсоні ще одним напрямком запровадження відкритості органів публічної влади та їх підрозділів і установ, що підпорядковуються таким органам, є відкриття бюджетів батьківських комітетів шкіл.

Платформа запроваджується за підтримки Freedom House Ukraine й буде розміщеною за спеціально закріпленим доменом у мережі Інтернет: <https://openschool.in.ua> [22] (рис. 5).

Упроваджувати систему відкритих бюджетів у своїй роботі будуть 6 шкіл: №№ 14, 25, 27, 44, 46 і 55, які були затверджені відповідним наказом управління освіти Херсонської міської ради. До кінця березня 2017 року школи вже протестували сервіс і сформуvalи свої рекомендації щодо корекції змістовних, програмних та інтерфейсних особливостей платформи.

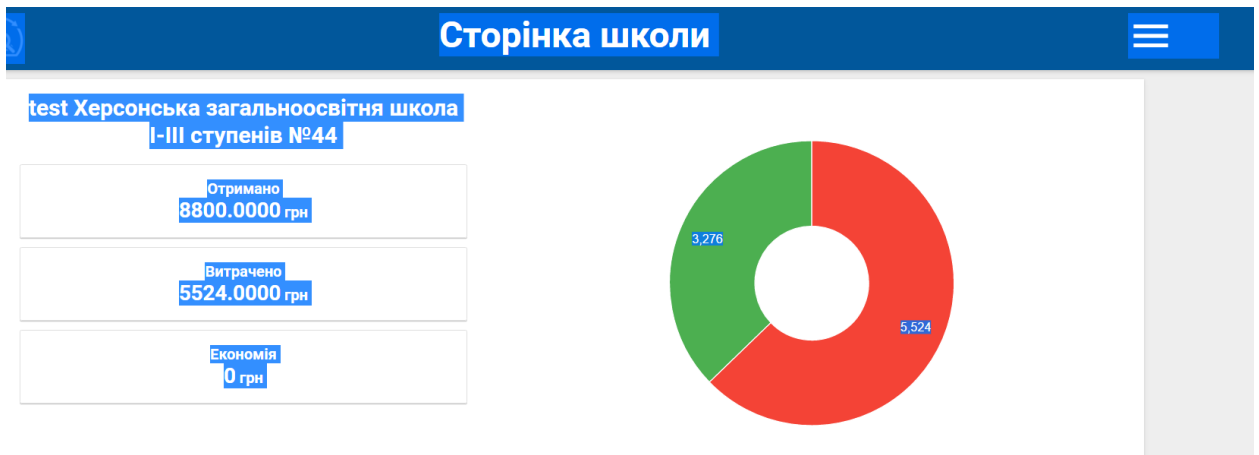

Рис. 5. Платформа «Відкриті бюджети шкіл м. Херсона»

Платформа дозволяє планувати перспективні завдання з розвитку школи, прибутки й витрати фондів батьківських комітетів, переглядати доступну інформацію батькам і зацікавленим особам.

Після внесення розробниками узгоджених корегувань школи почнуть заводити в системи реальні дані з благодійних батьківських внесків за другий квартал 2017 року (квітень-червень) і далі працювати з системою на постійній основі.

Таким чином, уперше в Україні запроваджується онлайн-система візуалізації бюджетів навчальних закладів і благодійних внесків батьків, що має на меті зробити діяльність навчальних закладів більш прозорою.

Висновки з даного дослідження. Потреба застосування в управлінні ОПВ принципів та інструментів електронного урядування для надання публічної інформації в електронному вигляді на сьогодні очевидна для всіх.

Управління з використанням «паперових» технологій стає анахронізмом, не сумісним з вимогами підвищення ефективності роботи державних службовців і поліпшенням якості державного управління.

Також нагальною потребою стає відкритість інформації про діяльність органів публічної влади. Форми надання доступу та оприлюднення публічної інформації можуть бути різними. Деякі з них – громадські слухання, місцеві ініціативи тощо – мають законодавче забезпечення. Інші – такі як поширення

через офіційний веб-сайт органу влади – не мають такого забезпечення, проте активно використовуються в суспільному житті й державно-управлінській практиці, зокрема й у вигляді, який добре сприймається людьми та може бути швидко проаналізований засобами інформаційних технологій – у вигляді інфографіки та наборів відкритих даних.

Перспективи подальших розвідок. Подальші дослідження проаналізованої в статті проблеми можуть бути спрямовані на розроблення теоретичних і практичних механізмів застосування інструментів інформаційно-комунікаційних технологій та механізмів електронного урядування в розробленні й запровадженні принципів відкритості інформації про свою діяльність у роботі органів публічної влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141
2. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні / В. Тертичка. – К.: Основи, 2002. – 750 с.
3. Закон України «Про доступ до публічної інформації» // Відомості Верховної Ради України (ВВР) . – 2011. – № 32. – Ст. 314
4. Вступ до аналізу державної політики : навч. посіб. / [В. Романов, О. Рудік, Т. Брус]. – К.: Основи, 2001. – 238 с.
5. Клименко І. В. Технології електронного урядування : навчальний посібник / Клименко І. В., Линьов К. О. – Київ: Вид-во ДУС, 2006. – 225 с.
6. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : монографія / за заг. ред. Бандурки О.М.. – Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 368 с.
7. Гурковський В. І. Місце інформаційного суспільства України в глобальній інформаційній спільноті (державно-управлінський аспект) / В.І. Гурковський [Електр. ресурс]. – Режим доступу : // http://upravlinnya.amu.edu.ua/sites/default/files/files/2010/4/1/8_4_2010.pdf
8. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / [Цветков В. В., Дубенко С. Д., Нижник Н. Р. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Цветкова - К. : Оріяни, 1998. – 364 с
9. Маруженко О. П. Реалізація права громадян на доступ до інформації щодо законотворчого процесу як необхідна складова розвитку демократичного суспільства / О.П. Маруженко // Демократія та право : проблеми взаємовпливу і взаємозалежності: Матеріали міжнародної наукової конференції, 26 жовтня 2007р., м. Київ / Академія правових наук України, Київський регіональний центр. – Х. : Право, 2008. – С. 284-286.
10. Яременко О. І. Правові проблеми регулювання інформаційної діяльності у сфері державного управління / О.І. Яременко // Інформація і право. – 2011. – № 3. – С. 56-64
11. Кормілецький О. М. Доступ громадян до інформації про діяльність органів державної влади в Україні / О.М. Кормілецький // Науковий вісник Академії

- муніципального управління. Серія : Управління : зб. наук. пр. – 2010. – № 4. – С. 320-327
12. Половцев О. В. Інформаційне забезпечення органів державної влади в умовах українських реалій: правовий аспект [Електр. ресурс] / О.В Половцев, С.М. Луценко // Публічне управління: теорія та практика. – 2013. – Вип.2. – С. 5-12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pubupr_2013_2_3.pdf
 13. Лисицький В. І. Електронний Уряд України: з чого починати? / Лисицький В. І. // Інформаційне Суспільство. Шлях України. – Бібліотека інформаційного суспільства.
 14. Закон України від 09.04.2015 р. № 319-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до публічної інформації у формі відкритих даних» // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 25. – Ст.192
 15. Закон України від 09.04.2015 № 313-VIII «Про внесення змін до статті 28 Бюджетного кодексу України щодо доступу до інформації про бюджетні показники у формі відкритих даних» // Відомості Верховної Ради (ВВР) . – 2015. – № 25. – Ст.189
 16. Постанова Кабінету Міністрів України № 835 від 21.10.2015 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» [Електр. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-p>
 17. Скопец О. В. Електронне урядування як аспект інформаційного механізму взаємодії органів місцевого самоврядування і членів територіальної громади / О. В. Скопец. [Електр. ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/EkBud/2012_1/st-08.pdf
 18. Внедрение концепции «электронного правительства». Стратегия по автоматизации государственных служб [Електр. ресурс]. – Режим доступу: http://www.microsoft.com/rus/government/whitepapers/eGov_Strategy.asp
 19. Єдиний державний веб-портал відкритих даних [Електр. ресурс]. – Режим доступу: <http://data.gov.ua/>
 20. Система відкритих даних в дії: Уряд відкриває понад 300 реєстрів та наборів даних [Електр. ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248569951
 21. Візуалізація виконання видаткової частини бюджету 2016 р. [Електр. ресурс]. – Режим доступу: <http://mvk.kherson.ua/vizualizatsiya-vikonannya-vidatkovoji-chastini-byudzhetu-2015>
 22. Відкриті бюджети шкіл м. Херсона [Електр. ресурс]. – Режим доступу: <https://openschool.in.ua>

Statement of the problem. Transparent and open government is a prerequisite for sustainable democratic development. It is the key to the implementation of effective policies able to create real public control to ensure human and civil rights, strengthen public confidence in government. Formation of such a policy is a requirement of creating an information society where the main driving force should be no industrial production, and the production of information and knowledge.

Urgency. In Ukraine there is a need to ensure the right to access information held by public authorities, the right of access to public information. In order for a democratic society consistent with the principles of democracy, its members should have access to information that has an impact on decision-making processes or issues directly related to their interests.

The purpose of the article – analysis tools publicly available data in the current activities of these bodies in order to develop new effective public-management environment.

Our task was to study theoretical and practical achievements of domestic and foreign scientists about the openness of public authorities, practical implementation and enforcement of regulations by public authorities.

Summary. Important factors citizen trust in public authorities is the openness of their activities and direct communication with officials of various social groups; not only inform the public about their work, but also the explanations, studies, public involvement in discussion of the public authorities and solving social problems; efficiency, accuracy and reliability of information; introduction of technologies such transparency that would allow control power to get the necessary information; taking into account public opinion in the process of preparing and making decisions on important issues of socio-political and socio-economic life.

The main forms of electronic interaction between government and society – is developing ways of implementing e-government information as an aspect of the mechanism of interaction of public authorities and citizens and formulation motivational principles, involving members of the local community to interact with public authorities through the use of new information technologies.

The system of interaction of public authorities and citizens make the mechanisms of interaction and interoperability. Under the mechanisms of interaction refers to the specific form communication links that affect a certain way for decision-making. One of the most powerful mechanisms of interaction is

information. The process of interaction between citizens and public authorities due primarily to exchange information. Every aspect of this interaction as diverse information needs and becomes her source.

Different countries use different models of e-government. There are four basic models: cyber office, service agency, fully electronic government. For any model of interaction between citizens and public authorities is through information available publicly.

Conclusions and outcomes. The need for application in the management of public authorities principles and tools for e-government to provide public information in electronic form today obvious to all. Of immediate concern is the openness of information about the activities of public authorities. Forms of access and disclosure of public information may be different. Their goal – to be quickly analyzed by means of information technologies – as infographics and open data sets.